

خسروپناه در گفت وگو با «فرهیختگان» مطرح کرد

۳ مزیت دانشگاه آزاد

نسبت به دانشگاه‌های دولتی در علوم انسانی

اسناد بالادستی را دیدیم. این سند هم مبتنی بر دو

مضاف، در واقع انضمامی کردن فلسفه است.

به همین خاطر فقدان همین فلسفه‌های مضاف و انضمامی است که می‌بینید اقبالی به فلسفه محض که انتزاعی است، وجود ندارد و در حل معضلات کارا نیست؛ اما اگر در فلسفه محض انشعابات فلسفه‌های مضاف ایجاد شود، قضیه متفاوت خواهد بود.

اوا افزود: «امروزه در دنیا فلسفه‌ای خاص و تخصصی وجود دارد که کاربردی است و حتی شرکتی مثل تویوتا در زاین در بخش فلسفه تکنولوژی، کارمندی دارد که تخصص شان در فلسفه تکنولوژی، فلسفه زیبایی، فلسفه هنر و مانند آن است.»

خسروپناه در ادامه با اشاره به اینکه از مهم‌ترین اقداماتی که در دانشگاه آزاد اسلامی و در حوزه علوم انسانی می‌تواند صورت گیرد، کاربردی سازی این علوم است، گفت: «نفس انسان دارای دو قوه «عامله» و «عالمه» است. ما براساس آن ساختار معاونت علوم انسانی و هنر را در دو ساحت عالمه و عامله دسته‌بندی کرده‌ایم و در واقع ساختار به این شکل در حال تکمیل شدن است.

در این ۱۰ روز، سندی هم برای تأسیس این معاونت تهیه کردیم و برای تدوین آن با اساتید مختلف مشورت داشتیم و منابع مختلف را مطالعه کردم و

علوم انسانی و هنر در کل دانشگاه آزاد اسلامی نیز وجود دارد که این مدیریت منسجم خیلی می‌تواند به پیوند دانشگاه و جامعه کمک کند تا این وعده راحت‌تر تحقق پیدا کند؛ قطعاً تنها با ساختار اتفاق نمی‌افتد و حتماً باید استادان و هیات علمی در این طرح مشارکت کنند.»

معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد اسلامی در پاسخ به این سوال که پولساز نبودن رشته‌های علوم انسانی باعث استقبال کم دانشجویان در دانشگاه‌های دولتی شده و دانشگاه آزاد اسلامی چه چشم‌اندازی را با توجه به این نکته برای علوم انسانی در حوزه دانشگاه دارد، عنوان کرد: «تمام رشته‌ها و گرایش‌ها علوم انسانی بدون استثنا هم ساحت معرفتی و هم ساحت کارکردی دارند. ما اگر به رشته‌های علوم انسانی با توجه به دو ساحت معرفتی و کارکردی نگاه کنیم، آن وقت همه رشته‌های علوم انسانی می‌توانند هم از نظر معرفتی رشد کنند و هم می‌توانند درآمدزایی داشته باشند، چرا که رشته‌های مانند حقوق به دلیل درآمدزایی، اقبال زیادی به آنها وجود دارد ولی رشته‌های مانند روانشناسی و جامعه‌شناسی به دلیل نداشتن درآمد پس از فارغ التحصیلی اقبال کمتری دارند؛ اما روانشناسی بالینی هم مانند حقوق است، چون روانشناسان بالینی می‌توانند به‌عنوان مشاور فعالیت و درآمدزایی داشته باشند؛ پس اگر واقعاً رشته‌های جامعه‌شناسی و گرایش‌های مختلف جامعه‌شناسی ما درس‌هایی در آن تدریس شود که ناظر بر نیازهای جامعه باشد، می‌تواند درآمدزایی داشته باشد.»

استاد دانشگاه تهران ادامه داد: «بسیاری از این آسیب‌های اجتماعی که وجود دارد و نهادهایی که متولی هر کدام از این مشکلات هستند، به شدت محتاج شخصیت‌های علمی اند که مساله‌ها و معضلات را بشناسند و راهکارهای درمانی بدهند. حتی رشته‌هایی مانند فلسفه که انتزاعی‌ترین دانش است؛ نیازمند این است که امروزه جنبه انضمامی پیدا کند؛ یعنی کانکریت شود و با فلسفه‌های مضاف پیوند برقرار کند. فلسفه‌های

روز گذشته عبدالحسین خسروپناه، معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد اسلامی پس از بازدید از روزنامه «فرهیختگان» در پاسخ به این سوال که با توجه به اینکه حدود ۴۷ درصد دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه‌های علوم انسانی مشغول به تحصیل هستند، این دانشگاه نسبت به دانشگاه‌های دولتی چه مزیتی دارد که می‌تواند از این ظرفیت استفاده کند، گفت: «نگاه جدیدی که در دانشگاه آزاد اسلامی وارد شده نوعی نگاه کارآمدی دانشگاه و پیوند دانشگاه با جامعه است که استفاده و کشف نظام موضوعاتی که در مناطق مختلف و کل کشور وجود دارد، باعث شده ساختار دانشگاه آزاد اسلامی علم‌محور شود.»

این استاد فلسفه افزود: «به‌نظرم این نگاه که باعث تغییر ساختاری در دانشگاه آزاد اسلامی شده، مهم‌ترین مزیت آن است که این دانشگاه نسبت به دانشگاه‌های دیگر پیدا کرده، اما وزارت علوم ساختار علم‌محور شکل نگرفته، دانشگاه‌های جامع هم علم‌محور نیستند، البته طبیعتاً وقتی وارد دانشکده‌ها می‌شوید، می‌بینید دانشکده‌ها علم‌محورند، اما ساختار کلان دانشگاه و وزارت علوم نیز اداری محور است.» او گفت: «منظور از ساختار علم‌محور و اداری محور این است که در وزارت علوم ساختار اداری محور اما در دانشکده‌ها و گروه‌ها علم‌محوری وجود دارد؛ این پیوند ساختار علمی و ساختار اداری به‌نظر ناهمگونی را ایجاد کرده است اما در دانشگاه آزاد اسلامی ساختار را با بالا، علم‌محور گرفته‌اند و طبیعتاً این ساختار علم‌محوری که در کل کلان دانشگاه آزاد اسلامی است با ساختار علم‌محوری که در دانشکده‌ها وجود دارد هم‌تراز است؛ و این یک امتیاز و ظرفیت خوبی برای این دانشگاه ایجاد می‌کند.»

خسروپناه تأکید کرد: «انسجامی که در دانشگاه آزاد اسلامی وجود دارد هم مزیت بعدی آن است؛ به هر حال همان طور که اشاره شد بیشتر از ۴۵ درصد دانشجویان در رشته‌های علوم انسانی و هنر هستند و از طرفی حدود ۱۰ هزار عضو هیات علمی

رهبر انقلاب در دیدار مسئولان دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم:

وظیفه حوزه، پاسخ به ابهامات

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار مسئولان دفتر تبلیغات اسلامی، یک وظیفه مهم این دفتر را پاسخ به سوال‌ها و نیازهای فکری جوانان، دانشجویان و گروه‌های اثرگذار فرهنگی برشمردند و توصیه‌هایی در خصوص جریان‌ساز در فضای مجازی و آسیب‌شناسی مقوله تبلیغ بیان کردند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تجلیل از خدمات دفتر تبلیغات اسلامی، وجود نواندیشی و روشنفکری دینی در این دفتر را مغتنم دانستند و گفتند: «امروز، دوره انقلاب و روزهای کار و حرکت‌های جهشی است و قم به این گونه نگاه‌ها و جهت‌گیری‌های نو، بیش از پیش احتیاج دارد.» ایشان دفتر تبلیغات اسلامی را یک واحد زنده و برخوردار از تالیفات پرشمار برشمردند و افزودند: «البته جای دفتر تبلیغات در مجموعه‌های اثرگذار کشور خالی است و این دفتر باید با شناسایی مجموعه‌های موثر فرهنگی و پاسخ‌دادن به سوال‌های دینی آنها، بر غنای فکری این مجموعه‌ها بیفزاید.» رهبر انقلاب با اشاره به سوال‌های متنوع دینی که برای دست‌اندرکاران فعالیت‌های فرهنگی و هنری وجود دارد، خاطر نشان کردند: «پاسخگویی به این سوال‌ها و ابهام‌ها، وظیفه حوزه و دستگاه‌هایی همچون دفتر تبلیغات اسلامی است.» ایشان دفتر تبلیغات را به اولویت‌بندی و تمرکز بر کارهای زمین‌مانده در حوزه علمیه قم توصیه کردند و در خصوص فعالیت‌های تبلیغی در فضای مجازی افزودند: «دستگاه‌های مختلفی در فضای مجازی حضور دارند اما حضور در این فضا باید یک حضور جریان‌ساز باشد، ضمن اینکه بهترین راه شناسایی و ارتباط با گروه‌های موثر فرهنگی و یافتن سوال‌ها و سرسخ‌های فکری آنان، استفاده از فضای مجازی است.» حضرت آیت‌الله خامنه‌ای همچنین تدوین و انتشار کتاب‌هایی با موضوع پاسخ به شبهات فکری جوانان و دانشجویان را لازم دانستند. «تدوین دانش مددکاری اسلامی»، «شبکه‌سازی و هم‌افزایی با سایر دستگاه‌های فعال در امر تبلیغ» و «آسیب‌شناسی تبلیغ» از دیگر توصیه‌های رهبر انقلاب اسلامی در این دیدار بود. ایشان به یک حلقه مهم در فعالیت‌های تبلیغی یعنی «اثر و بازخورد تبلیغ» اشاره کردند و افزودند: «صرف‌و‌تأمین مبلغان و گروه‌های تبلیغی به شهرها و روستاها و تأکید بر خوش‌بین بودن آنها کافی نیست. مبلغان باید به گونه‌ای آموزش داده شوند که بتوانند پس از پایان دوره تبلیغ نیز ارتباط و تبادل فکری خود را با جوانان مستعد استمرار بخشند و ظرف چند سال، جمعی از همین جوانان را به مبلغان دین در منطقه خود تبدیل کنند.» حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به توقعات زیاد از حوزه علمیه قم برای حل مسائل و ابهامات گفتند: «در گذشته چنین توقعاتی از قم وجود نداشت و حوزه علمیه، سربره‌زیر و مشغول کار خود بود اما امروز این انتظار از حوزه علمیه قم وجود دارد که برای ابهام‌ها و مشکلات دینی راه‌حل داشته باشد. پیش از سخنان رهبر انقلاب اسلامی، واعظی رئیس دفتر تبلیغات اسلامی و جعفری رئیس هیات‌امنی دفتر تبلیغات اسلامی گزارشی از فعالیت‌ها و برنامه‌های این دفتر بیان کردند.

گزارش

دومین نمایشگاه فن بازار می‌تواند ظرفیت خوبی در گسترش حوزه کشاورزی باشد

ساماندهی رشته کشاورزی با طرح پایش

سارا طاهری روزنامه‌نگار

«می‌خواهی در آینده چه کاره شوی؟» این سوال شاید یکی از پرتکرارترین سوالات دوران کودکی‌مان باشد؛ سوالی که تقریباً از همه ما پرسیده شده و هرکدام به فراخور حال‌مان، لیستی از شغل‌های مطرح در ذهن‌مان ردیف شده است. خلبان، مهندس، دکتر، نویسنده و... پرتکرارترین شغل‌هایی است که به ذهن‌مان رسیده و سریع به زبان آورده‌ایم؛ اما در این میان همیشه رشته‌هایی بودند که از همان دوران کودکی تمایلی به آن وجود نداشته است؛ رشته کشاورزی جزء همین رشته‌هاست. بدون شک آینده شغلی از مهم‌ترین دلایل مهم‌جورماندن رشته کشاورزی شده است. به‌ادعان کارشناسان آموزش عالی کشور، عدم کارآمدی آموزش عالی و متناسب نبودن آن با رشد منطقه‌ای باعث شده مردم از تحصیل در برخی رشته‌ها مانند کشاورزی امتناع کنند و در صف رشته‌های پزشکی بایستند؛ عدم تمایلی که نشان از اعتراض مردم به رویه کارآمد نبودن آموزش در این رشته‌ها دارد. مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی معتقدند عدم استقبال دانشجویان از رشته‌های کشاورزی این هشدار را می‌دهد که ۱۰ سال دیگر در حوزه کشاورزی با چالش‌های جدی‌ای مواجه خواهیم بود. در این میان مسئولان این دانشگاه تلاش دارند وضعیت فعلی رشته‌های کشاورزی را سامان دهند. پنجشنبه هفته گذشته بود که محمدمهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در جلسه بررسی موضوعات مربوط به حوزه کشاورزی استان یزد به‌عنوان کسی که نسبت به وضعیت کشاورزی کشور احساس خطری می‌کند، اعلام کرد که همه مشکلات این حوزه را مربوط به مساله آب نمی‌داند. او وضعیت نامطلوب بخش کشاورزی را عدم رغبت جوانان برای تحصیل در رشته‌های مرتبط با کشاورزی و تکنولوژی‌های مربوط به این حوزه دانست. هرچند طهرانچی عدم رغبت دانشجویان به رشته کشاورزی را به معنای عدم ارتباط مردم با بخش کشاورزی نمی‌داند؛ چرا که حدود پنج میلیون خانوار از کشاورزی درآمدزایی می‌کنند. در این میان بررسی دانشگاه‌ها و دانشکده‌های کشاورزی مختلف دنیا نشان می‌دهد

موضوع است، چرا که به گفته مدیرکل امور اقتصادی دانش‌بنیان و سرمایه‌گذاری دانشگاه آزاد اسلامی، مسئولان این دانشگاه به‌دنبال برگزاری نمایشگاه صرف نیستند، بلکه هدفی که از برگزاری فن بازار دنبال می‌شود، این است که فضایی برای حمایت از طرح‌ها و محصولات و در حوزه فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان در واحدهای دانشگاهی تولید شده و تاکنون موفق به تجاری‌سازی نشده‌اند، فراهم و

به سرمایه‌گذاران و فعالان این حوزه معرفی شود. مسئولان دانشگاه معتقدند برگزاری فن بازار تجهیزات کشاورزی و منابع طبیعی قطعاً در تقویت رشته‌ها و فعالیت‌های دانشکده‌های کشاورزی موثر خواهد بود. در هر حال برگزاری این فن بازار اقدامی در راستای طرح بازمهندسی نظام آموزشی، پژوهشی و خدمات فناوری علوم کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه آزاد اسلامی است که همواره مورد تأکید رئیس دانشگاه آزاد اسلامی هم بوده است. چند روز پیش هم پیام نجفی، مدیرکل امور اقتصادی دانش‌بنیان و سرمایه‌گذاری دانشگاه آزاد اسلامی از جزئیات برگزاری این فن بازار سخن گفته بود. به گفته وی، بسیاری از واحدهایی که در حوزه کشاورزی فعالیت داشته‌اند از برگزاری فن بازار استقبال کرده‌اند. بیوتکنولوژی کشاورزی، نهاده‌های کشاورزی مانند بذر، کود و کشت‌های هیدروپونیک و گلخانه‌ای، ماشین‌آلات کشاورزی و اتوماسیون آبیاری و مدیریت منابع آب، علوم دامی، خوراک دام و طیور، محصولات باغبانی و مبارزه بیولوژیک با آفات، محورهایی هستند که در این فن بازار مورد توجه جدی قرار گرفته‌اند. نجفی امیدوار است با راه‌اندازی معاونت فناوری و نوآوری در ساختار جدید دانشگاه آزاد اسلامی، روند برگزاری فن بازارها با قوت و توسعه بیشتری ادامه پیدا کند تا فن بازارهای دانشگاه آزاد اسلامی به‌عنوان یک برند معتبر در کشور و منطقه شناخته شود. آن طوطو که او گفته است، در این نمایشگاه شرکت‌های هلدینگ، انجمن‌های علمی تحت پوشش وزارت علوم و صندوق‌های سرمایه‌گذاری نیز غرفه مجزا خواهند داشت. نمایشگاه با فن بازار در حوزه کشاورزی و منابع طبیعی هم‌زمان با دهه مبارک فجر از ۱۳ تا ۱۵ بهمن ماه از ساعت ۹ صبح تا ۱۷ در محل دائمی نمایشگاه‌های دانشگاه آزاد اسلامی واقع در سازمان مرکزی، طبقه فوقانی پارکینگ طبقاتی برگزار می‌شود. علاقه‌مندان برای حضور در این فن بازار تا روز جمعه، پنجم بهمن ماه فرصت داشتند از طریق سامانه www.semyarir.com طرح‌های خود را ارسال کنند. طرح‌های ارسال شده داورى و تا ۱۱ بهمن‌ماه نتایج آن اعلام خواهد شد. طرح‌های ارائه‌شده در فن بازار، در ایام برگزاری نمایشگاه مجدداً مورد ارزیابی قرار می‌گیرند و تعدادی از طرح‌ها به‌عنوان طرح‌های برگزیده برای سرمایه‌گذاری به واحدهای دانشگاهی معرفی می‌شوند.

طرفیت‌های دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه کشاورزی کشاورزی بخش مهمی از اقتصاد کشور را شامل می‌شود و اقتصاد دانش‌بنیان در این حوزه می‌تواند تأثیرگذار باشد؛ دانشگاه آزاد اسلامی هم ظرفیت‌های خوبی را در این حوزه دارد. این دانشگاه ۱۲۵ دانشکده کشاورزی و اراضی زیادی در کشور در اختیار دارد. واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی سراسر کشور در حال حاضر مجموعاً ۶۷۰ هزار و ۶۷۰ دانشجوی کشاورزی دارند و نسبت استاد به دانشجو در این رشته‌ها یک به چهار است. این دانشگاه پنج‌هزار هکتار زمین کشاورزی در اختیار دارد که تصمیم دارد این اراضی را برای فعالیت‌های تحقیقاتی و کشاورزی به اساتید، پژوهشگران و دانشجویان رشته‌های کشاورزی بسیار تاروی این زمین‌ها کار کنند و به باور توانستن و اشتغال‌زایی برسند. با این اوصاف با یک حساب سرانگشتی متوجه خواهیم شد هر دانشجوی کشاورزی در دانشگاه آزاد اسلامی حدود هفت‌هزار مترمربع زمین در اختیار دارد. همچنین هزار و ۶۸۰ عضو هیات علمی توانمند در این رشته مشغول به فعالیت هستند. طرح‌های فناورانه زیادی در دانشگاه آزاد اسلامی وجود دارد که قرار است طرح‌هایی که در دانشکده‌های کشاورزی وجود دارد به نمایشگاه فن بازار آورده شوند.

طرح پایش رشته‌های کشاورزی را سامان می‌دهد به‌نظر می‌رسد طرح پایش بتواند وضعیت فعلی رشته‌های کشاورزی را سامان دهد؛ طرح پایش (پژوهش اثرگذار یکپارچه شبکه‌ای) دانشگاه آزاد اسلامی سامانه‌ای که تمامی پروپوزال‌های این دانشگاه را براساس اولویت‌های کشور دسته‌بندی می‌کند و می‌تواند نقش مهمی در این امر داشته باشد. در طرح پایش ۵۰ چالش اصلی کشور شناسایی و هشت مورد از مهم‌ترین آنها برطرف شده است. به‌عنوان مثال به گفته طهرانچی، دانشگاه می‌تواند در موضوع محصول پسته تمرکز کرده و با در نظر گرفتن ویژگی‌های خاص این محصول و به کارگیری همه پژوهشگران، اساتید و دانشجویان علاقه‌مند از طریق سامانه پژوهش اثرگذار یکپارچه شبکه‌ای (پایش)، همگرایی و مأموریت‌گرایی را در تحقیقات داشته باشد.

